

Mateřská škola, Trutnov

Odloučené pracoviště: V Domcích 106, Trutnov

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání byl vypracován v souladu s požadavky na předškolní vzdělávání danými Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání vydaným v lednu 2018 MŠMT ČR.

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání je v souladu s rámcovým ŠVP PV pro Mateřskou školu, Trutnov.

Č.J.: 101/ 1/ 2019

Platnost: od roku 2019, aktualizace 31. 8. 2020

Účinnost: od 1. 9. 2020

Vypracoval: Mgr. Petra Trnovská a kolektiv

Návrh na finální podobu ŠVP PV byl projednán pedagogickou radou dne 31. 8.2020

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	3
2.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu školy	8
3.5	Řízení školy	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění	11
3.7	GDPR	12
3.8	Spoluúčast rodičů	12
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	15
3.11	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4.	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	19
4.1	Uspořádání školy	19
	Mateřská škola je trojtřídní.	19
4.2	Zápis k předškolnímu vzdělávání	19
4.3	Individuální vzdělávání	20
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	21
5.1	Začít spolu	23
5.2	Metoda Hejného	23
5.3	Děti se SVP, děti nadané	23
5.4	Logopedická prevence	24
5.5	Děti dvouleté	24
6.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	25
7.	EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	60

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název, adresa, kontakt:	Mateřská škola, Trutnov V Domcích 106, 541 01 Trutnov Tel.: 499 815 711, 737 224 540 e-mail: p.trnovska@mstrutnov.cz
Provozovatel školy:	Mateřská škola, Trutnov
Statutární zástupce:	Bc. Vladimíra Priputenová, ředitelka mateřské školy
Vedoucí odl. pracoviště:	Mgr. Petra Trnovská, zástupce ředitelky mateřské školy
Zřizovatel:	1. Mateřská škola kapacita 70 dětí 2. Školní jídelna kapacita 81 jídel
Provozní doba	6.30 – 17.00 hod.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Provoz mateřské školy V Domcích byl zahájen 01. 09. 1946. Objekt je umístěn v centru města, obklopen rodinnými domy a sídlišti. Výhodou této lokality je dostupnost kulturního a sportovního vyžití, pozorování významných budov, důležitých institucí, obchodních center, prožívání sváteční atmosféry města při různých situacích. Běžně dostupný pro děti není svět přírody. Zprostředkovat dětem bližší poznávání přírody obnáší 30 minut sportovní chůzí. MŠ je netypizované zařízení, umístěné ve třípodlažní vile se zahradou. MŠ má dostatečně velké prostory, prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Škola je trojtřídní. Dvě běžné třídy s kapacitou 56 dětí a jedna třída pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami s kapacitou 14 dětí.

Třídy jsou členěny na herny a učebny. Pro pěkné a vkusné prostředí školy jsou dodržovány některé zásady. Při vybavování heren a učeben nábytkem je využíván tvarovaný nábytek, který nepůsobí chladně, neosobně, má svůj smysl a splňuje účel. Ve třídách jsou dětské koutky pro tvořivou hru a kooperativní činnosti.

Každá třída má samostatnou šatnu, vybavenou šatními skříňkami, věšáky na rukavice a stojany na ramínkové oblečení. První třída a třída pro děti s SVP mají k dispozici stálou ložnici. Ve druhé třídě se rozkládají matrace s lůžkovinami v prostoru herny. Lůžkoviny jsou označeny štítky se jménem a značkou dítěte. Lůžkoviny i matrace se ukládají po důkladném vyvětrání do regálů.

Ke stravování slouží společná jídelna s harmonogramem postupného nástupu na stravu. Školní kuchyně je součástí zařízení, kde se připravují doplňková jídla i hlavní jídlo. Dětem je poskytována plnohodnotná, vyvážená strava se zachováním správné skladby jídelníčku. Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne.

K budově patří poměrně rozlehlá zahrada s množstvím stromů a keřů. Zahrada je vybavena dřevěným zahradním nábytkem, průlezkami a houpačkami, domkem pro skladování zahradního náčiní, tvořítek na pískoviště, dětských kol, vozítek a kočárků. Pro letní sezónní činnosti slouží betonové brouzdaliště. Ve spodní části zahrady bylo vybudováno dopravní hřiště. Tato, na Trutnovsku ojedinělá stavba, je hojně využívána nejen dětmi naší školy, ale i dětmi z ostatních odloučených pracovišť a základních škol, při nácviku praktických dovedností z oblasti dopravy a bezpečnosti.

Výrazné změny prodělala MŠ v roce 1999, kdy se podařilo uskutečnit dlouho plánovanou rekonstrukci. Oproti původnímu stavu přibyla dvě podlaží. Šatny pro děti byly vybudovány v suterénu. Vestavbou půdních prostor vznikly herny pro dvě oddělení a jedna ložnice. V rámci

rekonstrukce byly kompletně provedeny nové rozvody elektroinstalace, slaboproudu, topení, vodovodu a kanalizace. Náklad rekonstrukce činil 5 mil. Korun.

Během letních prázdnin roku 2010 byla provedena rekonstrukce dvou sociálních zařízení. Došlo k navýšení počtu záchodků a umyvadel tak, aby počet na zařízení odpovídal požadavkům par. 4 vyhl. č.410/2005 Sb. dle zapsaného počtu dětí. V roce 2018 se podařilo uskutečnit výměnu střešní krytiny na celé budově mateřské školy. V létě tohoto roku došlo ke kompletní výměně oken v celé budově. V plánu máme v podzimních měsících revitalizaci školní zahrady v celkové výši 1 mil. korun.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Třídy jsou členěny na učebny a herny. Herny jsou pokryty koberci a slouží k pohybovým, námětovým hrám a k relaxaci dětí. Učebny jsou využívány k výtvarným a pracovním činnostem, ke hrám konstruktivním a didaktickým. Ve třídách vytváříme **kooperativní koutky pro počátky kooperativního učení**. V učebnách a hernách je dostatečné osvětlení a vytápění, které odpovídá hygienickým normám. Logopedická a druhá třída jsou umístěny v podkroví. Prostor je členitý, a není dostatečný pro pohybové aktivity. Režimové požadavky umožňují provádění pohybových aktivit v prostorách první třídy a ložnice. Pro individuální logopedická cvičení slouží logopedická pracovna, která byla vybavena novým nábytkem a disponuje velkým množstvím didaktických a logopedických pomůcek.

Dětský nábytek je vyhovující, splňuje dané požadavky. Nábytek je rozmístěn po obvodu tříd a heren tak, aby co největší prostor zůstal volný pro hry, tělovýchovné chvíle a různé činnosti dětí.

Vybavení hračkami a pomůckami je dostatečné a odpovídá počtu i věku dětí. Uložené hračky a pomůcky jsou na dostupném, přehledném místě a děti si je mohou brát samy. Hračky ve třídách jsou pravidelně v průběhu roku doplňovány a obměňovány. Pro děti je k dispozici **PC, notebook a tablet**, které jsou využívány s programy logopedické prevence. Nainstalována je **interaktivní tabule**, kde si děti procvičují motorické dovednosti a také je využívána k edukaci dětí ze všech tříd. Mateřská škola disponuje solidním tělovýchovným náradím a náčiním. Náradí i náčiní je uloženo v kabinetu TV tak, aby nebylo z bezpečnostních důvodů volně přístupné dětem.

V mateřské škole mají děti možnost relaxovat v **relaxačním bazénu**, který je nejvíce využíván při odchodu dětí z MŠ. Pohybovat se v relaxačním bazénu mohou děti za daných bezpečnostních pravidel a za doprovodu dospělé osoby. Stejná pravidla platí pro užívání **venkovní trampolíny a brouzdaliště**. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem dostupné a mohli je zhlédnout i jejich rodiče.

Zahrada svým uspořádáním umožňuje činnosti a hry na volné ploše, rozděluje prostor na menší plochy a zákoutí, poskytuje slunce i stín. Typy terénu jsou využívány pro pohybové aktivity, míčové hry, honičky, kopcovitý terén na vytváření klouzaček, bobování, lyžování.

Ve spodní části zahrady bylo vybudováno **dopravní hřiště** s domkem na uskladnění jízdních kol, koloběžek a cyklistických přileb. Cílem je učit děti bezpečné jízdě na dětských dopravních prostředcích s dodržováním silničních pravidel. Z bezpečnostních důvodů bylo na školní zahradě odstraněno pět stromů (vady kořenů, kmene a koruny) a následně provedena nová výsadba.

3.2 Životaspráva

Stravování – Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle nutričního doporučení ministerstva zdravotnictví. Od 13. 12. 2014 zveřejňujeme informace o alergenech přítomných ve školním stravování.

Dietní stravování - ve školní jídelně neposkytujeme dietní stravování, v případě zájmu lze využít odloučeného pracoviště Kryblická.

Režim dne – je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je současně i dost flexibilní. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru pracovišť. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivit, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. V případě nižší potřeby spánku je dětem nabízen klidný program na místo odpočinku na lůžku. Režim dne je na jednotlivých pracovištích součástí Školního řádu mateřské školy.

Pitný režim je dodržován všude prostřednictvím nádob určených k tomuto účelu. Děti mají možnost výběru mezi připraveným nápojem a vodou.

3.3 Psychosociální podmínky

- ve škole je klidná a příznivá atmosféra
- děti mají příležitost vidět zdvořilé jednání a konkrétní vzájemnou pomoc pedagogických i nepedagogických zaměstnanců
- děti mají možnost vidět pomoc rodičů v mateřské škole
- děti se s důvěrou obracejí na všechny zaměstnance se svým přáním
- děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití

- děti mají možnost navrhovat aktivity, podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých
- učitelka respektuje individuální potřeby dětí, jedná nenásilně, přirozeně a citlivě
- všechny děti mají stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti
- děti jsou seznámeny s jasnými pravidly chování tak, aby byly rozvíjeny kladné kamarádské vztahy
- učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům, je uznalá
- učitelka oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte, převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, vzájemná pomoc a podpora
- učitelka si všímá projevů poruch chování dítěte
- učitelka vůči dětem uplatňuje požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené
- v dětech rozvíjíme toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu

3.4 Organizace chodu školy

Je přesně vymezena v Organizačním řádu školy (viz příloha č. 8) a Školním řádem. Oba dokumenty jsou zveřejněny na webových stránkách školy.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých a velkých skupinách. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

Denní program je vytvářen podle hledisek:

- respektování věkových a vývojových zvláštností
- prostor pro individuální rozvoj
- prostor pro rozmanité činnosti, zejména hru
- prostor pro rozvíjení vzájemných vztahů, pro sociální stimulaci

Uspořádání dne:

Od 6,30 se scházejí děti v 1. třídě, v 7,15 se rozcházejí do svých tříd

16,00 – 17,00 se scházejí v 1. třídě

1. třída

6,30 – 11,30 Hry podle volby dětí, tělovýchovné, řízené, spontánní a skupinové činnosti (činnosti pro rozvoj mravní a sociální, rozvoj fyzického zdraví a zdatnosti, rozvoj estetického vnímání a vyjadřování, činnosti v oblasti pro rozvoj pracovních dovedností a návyků).

Dopolední přesnídávka se vydává od 8,30 do 9,00 hod.

Pobyt venku podle počasí a dalších podmínek od 0,5 do 3,5 hod.

11,25 – 12,00 Oběd, odpočinek do 14,00 hod., nespavý režim

14,25 – 14,40 Odpolední svačina

14,45 – 17,00 Hry a zájmová činnost do rozchodu dětí

2. a 3. třída

6,30 – 11,45 Hry podle volby dětí, tělovýchovné, řízené, spontánní a skupinové činnosti (činnosti pro rozvoj mravní a sociální, rozvoj fyzického zdraví a zdatnosti, rozvoj estetického vnímání a vyjadřování, činnosti v oblasti poznávacích procesů, rozvoje řeči, literatury a komunikace, činnosti pro rozvoj pracovních dovedností a návyků). Během dopoledne probíhá individuální logopedická péče u dětí zařazených do speciální třídy i u dětí které tuto péči potřebují. Pobyt venku podle počasí a dalších podmínek od 0, - 3,5 hod. Dopolední přesnídávka se vydává od 8,35 do 9,00 hod.

11,35 – 12,15 Oběd a příprava na odpočinek do 14,15 hod. s postupným

Zkracováním podle individuálních potřeb dítěte, nespavý režim

14,25 – 15,00 Odpolední svačina

15,00 – 17,00 Hry a zájmová činnost

3.5 Řízení školy

V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů je vytvořena směrnice ředitelky k ochraně osobních údajů, která je závazná pro všechny zaměstnance MŠ Trutnov. Škola má podepsanou smlouvu s Pověřencem na ochranu osobních údajů. Kontakt na Pověřence je zveřejněn spolu se základními informacemi GDPR na webových stránkách MŠ Trutnov.

- všichni pracovníci mateřské školy mají předepsanou odbornou kvalifikaci
- pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel
- návštěvou seminářů, studií odborné literatury, předáváním zkušeností se pedagogové sebevzdělávají, získaných poznatků z dalšího vzdělávání využívá v praxi
- vedoucí učitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání
- služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče
- pedagogové pracují v souladu s ŠVP, vyhodnocují svoji práci na základě evaluačních kritérií
- pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí
- logopedická péče je zajišťována speciálním pedagogem a logopedickými asistentkami pod supervizí SPC Trutnov a ve spolupráci s klinickým logopedem.

Vnitřní informační systém v rámci organizace je vytvořen v Google prostředí, ve kterém navzájem sdílíme nezbytné dokumenty, ale i vnitřní předpisy, informace ke vzdělávání, vytváříme si do něj nápadníky a metodické postupy ve vzdělávání. Tento nový informační systém je výstupem z projektu OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Máme webové stránky www.mstrutnov.cz, které poskytují informace veřejnosti a především zákonným zástupcům dětí.

Vnější informační systém funguje pomocí webových stránek, Facebooku, nástěnek, schůzek s rodiči, každodenního styku s rodiči, médií (tisk, regionální TV, web).

Mateřská škola spolupracuje:

- **S rodiči** / Individuální rozhovory, nástěnky, internet, společné aktivity/
- **Se ZŠ** /informace o dětech, návaznost ŠVP MŠ a ŠVP ZŠ, vzájemné návštěvy a společné tvořivé činnosti, poskytování dopravního hřiště, včetně zapůjčení kol a koloběžek, prohlídka školy, návštěva dětí v ZŠ (ZŠ Komenského, ZŠ V Domcích) trojboj (zajišťuje ZŠ Komenského)/
- **S ostatními MŠ** /informace týkající se výchovně vzdělávací práce, vzájemné návštěvy, předávání zkušeností ze seminářů v rámci Google Apps, na základě výsledků log. šetření doporučení přestupu do log. třídy, umožňujeme mateřským školám využívání dopravního hřiště, trampolíny a relaxačního bazénu/
- **S SPC, PPP** /logopedická šetření SPC Trutnov, soukromá ambulance LEREDA, klinický logoped, odborné konzultace, šetření dětí, individuální programy, besedy, semináře/
- **Další spolupráce** /Městský úřad – Matrika, Městská knihovna, Mebys Trutnov, Lyžařská škola Černý Důl, Integrovaný záchranný systém, Dům pod Jasanem/

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Údaje o zaměstnancích školy

Počet pracovníků celkem	13
Počet učitelek	6, 1 asistent pedagoga
Počet správních zaměstnanců	2
Počet zaměstnanců ŠJ	3

Údaje o pedagogických pracovnících

<u>Funkce</u>	<u>Úvazek</u>	<u>Stupeň vzdělání</u>	<u>Počet</u>
učitelka	100 %	SŠ	3
učitelka	100 %	VŠ	3

Všechny pracovnice školy mají předepsanou kvalifikaci. Pracovní tým funguje na základě jasných vymezených a společně vytvořených pravidlech. Služby pedagogů a správních

zaměstnanců jsou organizovány tak, aby byla při všech činnostech zajištěna dětem optimální péče.

3.7 GDPR

V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů je vytvořena směrnice ředitelky k ochraně osobních údajů, která je závazná pro všechny zaměstnance MŠ Trutnov. Škola má podepsanou smlouvu s Pověřencem na ochranu osobních údajů. Kontakt na Pověřence je zveřejněn spolu se základními informacemi GDPR na webových stránkách MŠ Trutnov.

3.8 Spoluúčast rodičů

Mezi zaměstnanci a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se programů, projektů, spolupodílejí se na zkvalitnění prožitkového učení dětí zajišťováním výletů a společných akcí pro děti a rodiče. Pro rodiče jsou připravovány dílničky, dětská vystoupení či ukázky vzdělávání.

Rodiče jsou pravidelně informováni o prospívání jejich dítěte. Učitelky jednají s rodiči ohleduplně a taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Jsou pořádány informační, mimořádné či poradenské schůzky pro rodiče. Předávání důležitých informací je zajišťováno pomocí nástěnek, webových stránek nebo při denním styku.

- škola prolíná svým vlivem výchovu v rodině, proto se snažíme, aby obě prostředí šla stejným směrem
- rodiče se podílejí na tvorbě základních dokumentů
- ve školních dokumentech jsou vytyčena práva a povinnosti rodičů
- rodiče spolurozhodují při zásadních otázkách vzdělávání a jeho organizaci
- pedagogové sledují rodinné prostředí dítěte, snaží se mu porozumět a vyhovět
- rodiče se podílejí na dění v mateřské škole, účastní se různých programů

- rodiče vstupují do tříd při scházení i rozcházení dětí, mají možnost účastnit se vzdělávacích aktivit
- mateřská škola organizuje pro rodiče pravidelné akce a školní schůzky
- rodiče se aktivně podílí na akcích školy i estetickém prostředí zařízení
- pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte, o individuálních pokrocích v rozvoji i učení
- pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost
- rodiče dle svých možností sponzorují mateřskou školu

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně

Vzdělávací program je připravován i pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už jsou vzdělávány v běžné třídě či ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Integrované bloky a témata jsou pro všechny děti společné. Při realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními se berou na zřetel možnosti a schopnosti dítěte a jeho individuální vzdělávací potřeby.

Podpůrná opatření prvního stupně realizujeme v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. a na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Pro děti od druhého až pátého stupně podpůrných opatření zpracováváme individuální vzdělávací plán (IVP) na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Pro úspěšné předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami volíme vhodné metody a prostředky v souladu se stanoveným podpůrným opatřením. Úzce spolupracujeme s rodiči a odborníky.

V rozsahu dvou hodin denně je prováděna individuální logopedická prevence se všemi dětmi, na které se vztahuje zvýšený normativ. 1x týdně probíhá logopedická péče pro děti s ambulantní péčí. Logopedické asistentky úzce spolupracují také s klinickými logopedy či se soukromou praxí LEREDA, kam většina dětí dochází. Náprava řeči je prováděna podle pevně stanoveného rozvrhu, logopedického plánu a individuálního plánu. Zápisník, který má každé dítě, slouží ke koordinaci práce asistentek, rodičů a klinického logopeda. Logopedické

asistentky shromažďují písemné podklady pro další řízení s dítětem, vedou podrobnou diagnostiku, logopedické záznamy a podklady pro lékaře a psychologickou poradnu.

V této třídě pracují speciální pedagogové ve spolupráci se ŠPZ a v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v Mateřské škole, Trutnov

- **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP**

Ředitelka či zástupkyně mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte. Učitel mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelkou či zástupkyní školy.

Po 3 měsících dojde společně se zákonnými zástupci k vyhodnocení plánu pedagogické podpory. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně, doporučí ředitelka či zástupkyně školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

- **Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP**

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení spolu s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitelky či zástupkyně mateřské školy nebo OSPOD.

Ředitelka či zástupkyně školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ředitelka či zástupkyně školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitelka či zástupkyně školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná.

- **Zajištění výuky předmětů speciálně pedagogické péče integrovaných dětí v běžných třídách**

Předměty speciálně pedagogické péče pro celou organizaci zajišťují a zároveň dozorují 2 pedagogické pracovníce s potřebnou kvalifikací speciální pedagog – logoped.

- 1 dítě s kódem NFN s Předmětem speciálně pedagogické péče 1 hodina
 - Výuka je zajištěna pedagogem s magisterským vzděláním se státní závěrečnou zkouškou v oboru speciální pedagogiky pro učitele MŠ a výchovné pracovníky,
 - sjednán pracovněprávní vztah na dobu (pedagog má u MŠ Trutnov trvalý pracovní poměr, pracuje na třídě zřízené dle §16 odst. 9 ŠZ a zároveň řídí pracoviště V Domcích,
 - supervizi zajišťují pedagogické pracovníce s potřebnou kvalifikací speciální pedagog – logoped (z MŠ Horská a MŠ Kryblická).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

U dětí, kde se již v předškolním věku projevuje mimořádné nadání, vytváříme podmínky pro další růst tak, aby odpovídal mimořádným schopnostem. Program doplňujeme vhodnými aktivitami, dbáme na pestrost vzdělávací nabídky, spolupracujeme s rodiči, doporučujeme zařazení dítěte do různých kroužků a aktivit v mateřské škole i mimo ní.

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté dítě se nejvíce učí nápodobou, vlastním prožitkem a především hrou. Vyžaduje opakování činností, pravidelné rituály, pozornost udrží velmi krátkou dobu. Učitelky musí pro úspěšnou pedagogickou práci citlivě přizpůsobovat organizaci se střídáním nabídky činností

k získávání praktických zkušeností, trénování návyků a především ponechat co **největší prostot pro volnou hru a pohybovou činnost.**

Učitelky respektují u dvouletých dětí vývojová specifika, individuální potřeby a možnosti dětí. Zajišťují pravidelný denní režim, pocit bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a jednoduchá srozumitelná pravidla.

3.11. Projekty a granty

Šablony III

K 1.9.2020 jsme zahájili čerpání dotací z OP VVV – Šablony III – Zvýšení kvality výuky v MŠ Trutnov, registrační číslo CZ.02.3.X/0.0/0.0/20_080/0017026. Termín realizace: od 1.9.2020 do 31.8.2022. Projekt je zaměřen na personální podporu v MŠ - chůvy (celkem 4 chůvy) a projektový den ve výuce. Cílem aktivity je rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti přípravy a vedení projektové výuky, která vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí, podpoře individuálního přístupu k dětem a práci s heterogenní skupinou. Projektová výuka bude probíhat v oblasti podpory společného vzdělávání a rozvoje klíčových kompetencí dětí spadajících do jednoho z následujících tří témat: polytechnické vzdělávání a/nebo environmentální vzdělávání a/nebo podpora podnikavosti, kreativity a logického myšlení. V tomto projektu jsme příjemci dotace a ta činí 1 613 128 Kč.

NIDV – Podpora společného vzdělávání v praxi

Dne 1.11.2017 byla podepsána smlouva o vzájemné spolupráci v rámci projektu Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi (CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_020/0004015). Realizace projektu začíná v září 2018 a potrvá do 30.9.2021. Prostřednictvím tohoto projektu podpoříme rozvoj profesních kompetencí pedagogů a vedení mateřské školy v oblasti společného vzdělávání. Získáme kouče pro ředitelku MŠ (40 hodin) a mentora pro 2 pedagogy (25 hodin pro každého z nich), kurzy základní přípravy zaměřené na praktické informace z oblasti inkluzivního vzdělávání (celkem 40 hodin). Navíc nám budou poskytnuty po dobu trvání celého projektu služby odborných poradců.

Učíme se spolu - Step by Step ČR, o.p.s. (CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_010/0000546)

KA 2 – Centra kolegiální podpory pro individualizaci ve vzdělávání v MŠ (CKP) – MŠ Novodvorská, zapojeny 2 učitelky + 1 metodička

KA 3 – Kolegiální podpora v MŠ – MŠ Horská, zapojeny 2 učitelky.

Projekt bohužel na podzim 2020 končí, ale pro velký úspěch budou CKP na Novodvorské probíhat i nadále mimo dotace.

Kolegiální podpora v síti Mrkvička (CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_010/0000542)

Do tohoto projektu jsou zapojeny 4 učitelky z MŠ Horská

MAS

Úzce spolupracujeme s Místní akční skupinou království Jestřebí hory a spolupodílíme se na zpracování místních akčních plánů pro čerpání Šablon pro MŠ a ZŠ a investičních dotací IROP. Ředitelka je koordinátorkou aktivity „Podpora škol v plánování“.

Potravinová pomoc dětem Královéhradeckém kraji – obědy do škol

Již čtvrtým rokem jsme zapojeni do projektu „Potravinová pomoc dětem Královéhradeckém kraji – obědy do škol“. Každým rokem máme podpořeno průměrně 20 dětí ze sociálně slabých rodin.

Komunitní plánování

Ředitelka je zapojena do Komunitního plánování sociálních služeb – skupina Rodiny s dětmi. Spolupráce vyplývá ze smlouvy o zajištění služby „Podpora procesu plánování sociálních služeb a rozvoje místního partnerství v sociální oblasti na území obce Trutnov“, kterou město Trutnov (jako dodavatel) uzavřelo s Královéhradeckým krajem (jako objednatel) v rámci projektu „Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje, reg. č. CZ.03.263/0.0/0.0/15_007/0002819. Výstupem KPSS je Střednědobý plán sociálních služeb na období 2018 – 2020 (dále jen „komunitní plán“).

Přírodní zahrady

Využili jsme výzvu NPŽP č. 7/2019 a podali jsme žádost o dotaci na přírodní zahrady v MŠ Voletiny a MŠ Novodvorská. MŠ Novodvorská si vytvořila svůj projekt s názvem Prostor pro nás – úprava zahrady MŠ Kyticky, Novodvorská 617, Trutnov - žádost o dotaci SFŽP 214 144,75 Kč, vlastní zdroje 37 790, 25 Kč. MŠ Voletiny má vypracovaný projekt Pojd'me ven – dotace SFŽP 499 989,89 Kč, vlastní zdroje 168 603,52 Kč. Prozatím došlo k akceptaci obou žádostí a čekáme na rozhodnutí o poskytnutí dotace.

3.12 Bezbariérový přístup

Vzhledem k tomu, že naše škola se nachází v třípodlažní vile, nelze bezbariérový přístup zajistit. V našem subjektu tyto podmínky splňují a bezbariérový přístup zajišťují MŠ Žižkova a MŠ Komenského.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace je přesně vymezena v Organizačním řádu školy a Školním řádem. Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a na jejich aktuální potřeby.

- Ve třídách pracují dvě učitelky, jejichž **činnost se překrývá** po dobu pobytu venku, tj. od 9.30 do 12 hodin. Ve třídě pro děti s SVP pracuje jedna učitelka a zástupkyně se zkráceným úvazkem u dětí a asistent pedagoga.
- Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní **povinné předškolní vzdělávání**, docházelo řádně do mateřské školy. V případě nepřítomnosti dítě omlouvá zákonný zástupce na omluvný list, který má každé dítě u své dokumentace na třídě.
- Zákonný zástupce, který zažádal řádně o **individuální vzdělávání dítěte**, obdrží přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Znalosti dítěte budou ověřovány v mateřské škole. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte na ověření znalostí, ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte.

4.1 Uspořádání školy

Mateřská škola je trojtřídní.

1. třída	Krtečci	kapacita - 28 dětí	věkové složení 2,5 – 4,5 let
2. třída	Zajíčci	kapacita – 26 dětí	věkové složení 4,5 – 7 let
3. třída (SVP)	Jezečci	kapacita – 14 dětí	věkové složení 3 - 7 let

4.2 Zápis k předškolnímu vzdělávání

Termín přijímacího řízení stanoví ředitelství mateřské školy, bývá převážně v měsíci květnu. O termínu zápisu je veřejnost informována prostřednictvím tisku a internetových stránek. O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy. V případě, že počet přihlášených dětí přesahuje kapacitu školy, rozhoduje o přijetí ředitelka školy podle předem stanovených kritérií. Pokud kapacita školy překračuje počet žádostí o přijetí, nabídne ředitelka školy náhradní předškolní zařízení.

V tomto roce jsme měli 13 volných míst, k zápisu přišlo 23 dětí, všechny děti byly přijaté, 1 dítě bylo přijato na MŠ Žižkova a MŠ Novodvorská, 3 děti na MŠ Komenského a 4 děti na MŠ Tkalcovská. Do speciální třídy jsme přijali 3 děti na základě doporučení SPC Trutnov.

4.3 Individuální vzdělávání

Od září 2020 se bude na našem pracovišti vzdělávat formou individuálního vzdělávání 1 dítě.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Při plnění ŠVP usilujeme o to, aby mezi řízenou činností a spontánní aktivitou byla rovnováha, a aby každé dítě bylo bráno jako jedinečná bytost. Činnosti odpovídají jeho osobním možnostem a potřebám.

Vzdělávání probíhá podle vzdělávacích bloků a jednotlivých témat. Obsah bloků vychází ze života dětí, poskytuje jim širokou škálu různých aktivit a nabízí jim hlubší prožitek. Snažíme se povzbuzovat a posilovat sebedůvěru dětí, chránit je před stresem. Chceme dětem naslouchat a rády bychom to naučily i děti, aby se uměly i omluvit, být ohleduplné, apod.

Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Obsahem výchovy jsou proto přirozená témata, v nichž dítě poznává mezilidské vztahy, vztahy k přírodě, okolí, své osobě, ostatním dětem.

Využíváme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dětí, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a nové dovednosti

Název projektu: Jaký jsem?

Integrované bloky:

1. Jsem kamarád

Téma: Jsem přátelský

Podtémata: Já a můj kamarád, Co děláme ve školce, Na pořádníčka, Hrajeme si, pomáháme, Usměvavé tváře, Na procházce, Na koho zavoláš, Kdo bydlí v domečku

2. Jsem zahradník

Téma: Jsem pracovitý a tvořivý

Podtémata: Podzimníček, Zdravá zahrádka, Květinová zahrádka, Domov zvířátek, Podzimní zahrádka, Zvířátka a podzim, Ježek zahradník, Barevná zahrádka, Malí zahradníci

3. Jsem sportovec

Téma: Jsem opatrný a otužilý

Podtémata: Co vyprávěl sněhulák, Zvířátka v lese a u krmítka, Zimní sporty, Stopy ve sněhu, Zima čaruje, Zimní radovánky, Sněhová peřina, Jak vypadáme, Rostu zdravě, Čím budu, až vyrostu, Co děláme celý den, Co potřebuji k životu, Od hlavy až k patě

4. Jsem objevitel

Téma: Jsem tajemný a zkoumavý

Podtémata: Kudy zima utekla, Na statku, Příroda se probouzí, Hledám svoji maminku, Jaro a zvířátka, Jarní tání, Vstávej semínko, Rozloučení se ztimou, Cestičky k jaru, Zvířátka naši kamarádi

5. Jsem školáček

Téma: Jsem moudrý a samostatný

Podtémata: Moje rodina, Můj domov, Vodní svět, Příroda a já, Od potoka k moři, Co potřebuji k životu, Těšíme se do školy, Školákův den, Ochránce přírody, Hrajeme si každý den, Těšíme se na prázdniny, Co je kolem nás, kamarádi Ferdy mravence, Na výletě

6. Jsem oslavenec

Téma: Jsem citlivý

Podtémata: Čertovská kouzla, Čertoviny, Vánoční těšení, Vánoce u zvířátek, Vánoce u nás doma, Vánoce v MŠ, Voňavé Vánoce, Vánoce jsou za dveřmi, Velikonoční těšení, Oslavy s kamarády

5.1 Začít spolu

Projekt Zařazování aktivizujících metod v mateřské škole nám umožnil získat nové vědomosti o užívání kooperativního učení v mateřské škole a na jeho základě jsme začali postupně vytvářet kooperativní koutky, vhodné prostředí a činnosti pro rozvíjení spolupráce mezi dětmi a tím rozvíjení klíčových kompetencí a naplňování očekávaných výstupů.

Implementujeme do předškolního vzdělávání prvky z programu Začít spolu (ranní úkol pro rodiče s dětmi v šatně MŠ, komunitní kruh, centra aktivit, hodnotící komunitní kruh). Úzce spolupracujeme se společností Step by Step, zapojujeme se do projektů, letních škol a seminářů v programu Začít spolu.

5.2 Metoda Hejného

Učitelky se seznamují i s metodou výuky matematiky od prof. Hejného. Hejného metoda je založena na respektování 12 klíčových principů, které jsou složeny do uceleného konceptu tak, aby dítě objevovalo matematiku samo a s radostí. Prvky metody Hejného jsou postupně implementovány do předškolního vzdělávání.

5.3 Děti se SVP, děti nadané

Ve speciální třídě je v letošním roce naplněnost 13 dětí. Do třídy jsou děti zařazovány na doporučení SPC Trutnov. Se souhlasem rodičů a na základě vyplněného dotazníku probíhá logopedické šetření, které zajišťuje SPC Trutnov. Děti, kterým je přiznán zvýšený normativ a podpůrná opatření, jsou zařazeny do třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V letošním školním roce máme 1 dívku integrovanou v běžné třídě.

U dětí, kde se již v předškolním věku projevuje mimořádné nadání, vytváříme podmínky pro další růst tak, aby odpovídal mimořádným schopnostem. Program doplňujeme vhodnými aktivitami, dbáme na pestrost vzdělávací nabídky, spolupracujeme s rodiči, doporučujeme zařazení dítěte do různých kroužků a aktivit v mateřské škole i mimo ní.

5.4 Logopedická prevence

Na našem pracovišti máme proškolené 3 logopedické preventisty. Zásadou dotací jsme vybavili všechny MŠ logopedickými zrcadly, tablety, vzdělávacími programy do PC a metodickými materiály. Máme v týmu specialistku logopedku, která koordinuje práci preventistů a provádí poradenskou činnost jak pedagogům, tak rodičům.

5.5 Děti dvouleté

Vzhledem ke kapacitě naší školy a zájmu rodičů o umístění v současné době obvykle nepřijímáme děti mladší tří let. V letošním roce byly přijaty děti ve věku 2,5 roku. Tomu jsme přizpůsobily podmínky pro adaptaci a vzdělávání.

V maximální míře se snažíme o přizpůsobení podmínek a edukačních činností dle individuálních potřeb těchto dětí.

Záměrem vzdělávacího úsilí je:

- Stimulovat a podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost a zdravotní kulturu, rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti a učit je sebeobslužným dovednostem, které směřují ke zdravým životním návykům a postojům.
- Rozvíjet duševní pohodu dítěte, jeho psychickou zdatnost a odolnost.
- Utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému a posilovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci.
- Uvést dítě do společnosti ostatních lidí, pomoci mu osvojit si potřebné dovednosti a návyky.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Integrovaný blok: Jsem kamarád

Téma: Jsem přátelský

Podtémata: Já a můj kamarád, Co děláme ve školce, Na pořádníčka, Hrajeme si, pomáháme, Usměvavé tváře, Na procházce, Na koho zavoláš, Kdo bydlí v domečku

Charakteristika integrovaného bloku:

Poznáváme prostředí mateřské školy, zaměřujeme se na cvičení organizačních dovedností, prověřujeme stupeň osvojování návyků. Vytváříme poznatky o vhodném společenském chování v mateřské škole. Zařazujeme praktické procvičování sebeobsluhy, návyků ve stolování a v udržování pořádku. Rozšiřujeme slovní zásobu, seznamujeme děti s lidmi a věcmi, které je obklopují. Vedeme děti k péči o své zdraví, k prevenci proti úrazům hrozících při hrách. Poučujeme děti o bezpečnosti v mateřské škole, na školní zahradě a o pravidlech chování na ulici.

Cíle integrovaného bloku (co pedagog u dítěte podporuje)

- podporovat rychlou adaptaci dítěte
- rozvíjet přátelské vztahy mezi dětmi
- spolupracovat a dodržovat pravidla kolektivního života
- chápat společný cíl skupiny, podřídit se
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně

názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti– rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte – vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zem

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti a nelokomoční pohybové činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- orientace ve školním prostředí
- umět se vyznat v blízkém okolí

Konkretizované očekávané výstupy

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- doprovázet pohyb zpěvem
- pracovat se stavebnicemi, skládankami
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici

- dorozumět se verbálně i nonverbálně
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem
- obracet se na dospělého o pomoc, radu

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- příliš ochrannářské či příliš nevšímavé prostředí
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

Integrovaný blok: Jsem zahradník

Téma: Jsem pracovitý a tvořivý

Podtémata: Podzimníček, Zdravá zahrádka, Květinová zahrádka, Domov zvířátek, Podzimní zahrádka, Zvířátka a podzim, Ježek zahradník, Barevná zahrádka, Malí zahradníci

Charakteristika integrovaného bloku:

Sledujeme charakteristické rysy podzimního období, sledujeme rozmanitost přírody, seznamujeme se světem rostlin, ovocných stromů a domácích zvířat. Pozorujeme a

určujeme předměty a jejich vlastnosti, získané prožitky vyjadřujeme slovně, výtvarně i pomocí hudby. Všímáme si různých druhů stromů a keřů, prověřujeme znalosti plodů. Seznamujeme se s druhy materiálů, zapojujeme se do sběru přírodnin. Poskytujeme rozvoj vědomostí o pracovních činnostech, ochraně přírody a zásadách slušného chování.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvíjet smysl pro povinnost
- zapojovat se do péče o životní prostředí
- poznávat práci dospělých
- pečovat o životní prostředí
- význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj tvořivosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zem

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a varian
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním zachytit a vyjádřit své prožitky
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované očekávané výstupy

- užívat různé pomůcky k pohybu
- vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji
- rozpoznat odlišnosti v detailech
- přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- napodobit základní geometrické znaky a tvary
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- umět se přizpůsobit změnám
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou
- rozlišovat aktivně komunikovat s druhými dětmi
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

- ctít oslavy, znát, co je škodlivé a nebezpečné
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

Integrovaný blok: Jsem sportovec

Téma: Jsem opatrný a otužilý

Podtémata: Co vyprávěl sněhulák, Zvířátka v lese a u krmítka, Zimní sporty, Stopy ve sněhu, Zima čaruje, Zimní radovánky, Sněhová peřina, Jak vypadáme, Rostu zdravě, Čím budu, až vyrostu, Co děláme celý den, Co potřebuji k životu, Od hlavy až k patě

Charakteristika integrovaného bloku:

Vnímáme krásu zimní přírody. Charakterizujeme zimní období a jeho vztah k počasí. Rozlišujeme, které aktivity mohou zdraví člověka podporovat a které poškozovat. Označujeme přírodní jevy, účinky sněhu a mrazu, a jejich vliv na bezpečnost v zimním období. Seznamujeme se s nejrůznějšími druhy sportů. Rozvíjíme poznatky o způsobu života lesních zvířat a ptáků, přizpůsobování prostředí, ve kterém žijí. Vedeme děti k chápání časového sledu ve spojení se změnami v přírodě, zařazujeme se na elementární časové a prostorové pojmy. Poznáváme části lidského těla a některé jejich funkce. Odstraňujeme strach z návštěvy u lékaře, zdůrazňujeme nutnost prevence. Seznamujeme se zdravými

životními návyky. Upevňujeme u dětí chápání významu práce lidí, s kterými přicházejí do styku v mateřské škole. Seznamujeme děti s prací dospělých i s využíváním strojů při jednotlivých profesích. Hodnotíme význam jejich práce, poznáváme typické vlastnosti některých dalších pracovních činností a materiálů, způsobem využití, recyklace.

Cíle integrovaného bloku (co pedagog u dítěte podporuje)

- vytvářet správný vztah k péči o zdraví vlastní i ostatních dětí
- osvojovat poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech
- vytvářet zdravé životní návyky
- osvojovat poznatky a dovedností důležité k podpoře zdraví, bezpečí
- vnímat a hodnotit nebezpečí
- seznamovat se s možnostmi mimořádných situací
- uvádět děti do světa dospělých
- vytvářet základy vztahu k práci
- hodnotit výsledky práce dětí i dospělých
- zařazovat praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí
- zařazovat činnosti zasvěcující děti do časových pojmů
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti
- posilování přirozených poznávacích citů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě
- získání relativní citové samostatnosti

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- konkrétní operace s materiálem
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- výlety do okolí
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vést rozhovor
- porozumět slyšenému
- naučit se z paměti krátké texty
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i v

rovině, částečně se orientovat v čase

- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované očekávané výstupy:

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- pohybovat se dynamicky po delší dobu
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- předat vzkaz
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- rozkládat slova na slabiky
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy, barvy složené, další barevné kvality
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci přijímat drobný neúspěch
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky

- časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

Integrovaný blok: Jsem objevitel

Téma: Jsem zkoumavý a tajemný

Podtéma: Kudy zima utekla, Na statku, Příroda se probouzí, Hledám svoji maminku, Jaro a zvířátka, Jarní tání, Vstávej semínko, Rozloučení se zimou, Cestičky k jaru, Zvířátka naši kamarádi

Charakteristika integrovaného bloku:

Rozvíjíme poznatky o způsobu života lesních zvířat a ptáků, přizpůsobování prostředí, ve kterém žijí. Pozorujeme probouzející jaro, dáváme do souvislosti s koloběhem v přírodě i v životě, ročními dobami. Charakterizujeme znaky jara, poznáváme jarní květiny, tvar, barvu a ochranu jarní přírody. Seznamujeme děti s podmínkami růstu rostlin s péčí o rostliny. Pojmenováváme domácí zvířata a jejich mláďata, užitek, způsob života. Charakteristické znaky, odhalujeme podstatné znaky a vzájemné souvislosti, rozlišujeme hlasy. Soustředíme na praktické procvičování bezpečného pohybu ať již jako chodci či jako cyklisté. Aktivně poznáváme a pojmenováváme dopravní prostředky a značky. Při pobytu venku se zaměříme na poznávání stromů, lučních květin a drobné obyvatelé luk a strání - hmyzu.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- vytvářet kladný vztah k živé a neživé přírodě
- poznávat význam přírody pro člověka, přírodu neničit
- prohlubovat poznatky o změnách v přírodě
- rozlišovat hlavní znaky ročního období
- sledovat rozmanitosti a změny v jarní přírodě
- pojmenovat jarní květiny, mláďata, sledovat počátky jejich života
- označovat přírodní jevy a jejich vztah k počasí
- osvojovat a dodržovat pravidla bezpečnosti

- přibližovat základní poznatky o dopravním ruchu
- seznamovat děti s dopravními prostředky, které mají výjimečnou funkci pro nás
- zařazovat ukázky varující děti před nebezpečím
- odmítnout účast při zakázaných a nebezpečných situacích
- seznamovat s přírodními jevy a jejich vlivem na bezpečnost
- pohotově reagovat na dopravní signály, procvičovat základní pravidla na silnici, dopravním hřišti, chodníku
- udržovat tradice a obyčeje lidové slovesnosti
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- poznávání pravidel společenského soužití
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zem

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- výlety do okolí
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětsky srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- spolupracovat s ostatními

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované očekávané výstupy

- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň
- zaregistrovat změny ve svém okolí
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu, určit tvar, materiál, počet, velikost
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost

- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků
- řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně dané situaci
- bránit se projevům násilí jiného dítěte
- uvědomit si vztahy mezi lidmi
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrožícím od neznámých lidí

Integrovaný blok: Jsem školáček

Téma: Jsem moudrý a samostatný

Podtémata: Moje rodina, Můj domov, Vodní svět, Příroda a já, Od potoka k moři, Co potřebuji k životu, Těšíme se do školy, Školákův den, Ochránce přírody, Hrajeme si každý den, Těšíme se na prázdniny, Co je kolem nás, kamarádi Ferdy mravence, Na výletě

Charakteristika integrovaného bloku:

Zkoumáme svět dítěte. Vyprávíme si o členech a významu rodiny, o příbuzenských vztazích. Charakterizujeme znaky a rozdíly mezi městem a vesnicí, poznáváme místo svého bydliště a orientaci se v něm. Vytváříme vztah dítěte k místu, kde žije. Pozorujeme přírodu, především úlohu vody v ní, živočichy u vody a nutnost ochrany ekosystémů. Prověřujeme vědomosti a dovednosti potřebné při bezpečném pobytu v přírodě. Procvičujeme časové pojmy, rozvíjíme zručnost a vytrvalost. Připravujeme se na školu.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozšiřovat poznatky o okolí, posilujeme zvědavost a objevování
- přibližovat základní model rodiny
- poznávání důležitých míst a budov ve městě
- vytvářet vztah dítěte k místu, kde žije
- zvládat přiměřené chování doma i na veřejnosti
- zvládnout potřebnou výslovnost
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a

pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj kooperativních dovedností
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- různorodé společné hry a skupinové aktivity, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích přípravy a realizace společných zábav a slavností
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony, zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- naučit se zpaměti krátké texty
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- chápat prostorové pojmy
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované očekávané výstupy

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat

- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- uplatňovat postřeh a rychlost, rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek,
- vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu,
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou
- orientovat se v řadě
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici Oslav
- zajímat se, co se v okolí děje, všimat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat
- všimat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu
- starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce,
- nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací

- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení, spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

Integrovaný blok: Jsem oslavenec

Téma: Jsem citlivý

Podtémata: Čertovská kouzla, Čertoviny, Vánoční těšení, Vánoce u zvířátek, Vánoce u nás doma, Vánoce v MŠ, Voňavé Vánoce, Vánoce jsou za dveřmi, Velikonoční těšení

Charakteristika integrovaného bloku:

Připravujeme s dětmi oslavu Vánoc a Velikonoc ve škole. Tvoříme výzdobu, vyrábíme dárky, pečeme cukroví a perníčky. Vyjadřujeme se prostřednictvím hudebních, výtvarných a literárních textů. Zachycujeme slutečnosti ze svého okolí – např. výzdobu v obci. Zaměřujeme se na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije. Slavíme s kamarády. Připravujeme oslavy i ve světě zvířat.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte.
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

- konkrétní operace s materiálem
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonost
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- spolupracovat s ostatními

Konkretizované očekávané výstupy:

- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit

- přicházet s vlastními nápady
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce
- všímat si, co si druhý přeje či potřebuje
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, a že je to přirozené
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně
- porozumět běžným projevům emocí a nálad
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků

Akce školy

Akce školy jsou plněny podle harmonogramu ročního plánu. Některé akce se pravidelně opakují, jiné jsou jednorázové a vycházejí z aktuálních situací a námětů. Zahrnují téměř všechny druhy činností, se kterými se setkáváme v mateřské škole. Jedná se o rekreační, sportovní, ekologické, společenské, estetické a zábavné činnosti, do nichž spadají i oslavy různých výjimečných dnů, svátků, společenských událostí, ale i divadelních představení, výstav.

TRADIČNÍ AKCE ŠKOLY

Září	Zahájení školního roku s pohádkou
	Podzimní hledání pokladu s rodiči
	Čtení hasičských pohádek
	Výlety za zvířátky
	Plavecký výcvik
Říjen	Šipkovaná – branná vycházka
	Podzimníček – společná akce rodičů a dětí
	Bramboriáda
	Výlety za zvířátky
Listopad	Stanu se čtenářem – rozvoj literární gramotnosti, pokračování v pravidelných návštěvách knihovny, individuálně na třídách
	Bruslení
	Drakiáda
Prosinec	Mikulášská nadílka s barevným dnem
	Pečení perníčků
	Vánoční posezení s rodiči – výtvarná dílna – zdobení perníčků
	Vánoce pro zvířátka – výlet ZOO Dvůr Králové

Leden	Sněhové radovánky Lyžařský výcvik
Únor	Zimní olympiáda Cesta za zvířátky Karnevalové veselí
Březen	Bledulkové království – (výlet Mladé Buky) Návštěva ZŠ Putování za Velikonocemi Měsíc knihy – knihovna ve škole
Duben	Velikonoční malování (výtvarná dílna rodičů a dětí) Integrovaný systém – besedy a exkurse Čarodějnický rej Plavecký výcvik
Květen	Den pro maminky s workshopy Školní výlet Fotbalový turnaj v kopané
Červen	Oslava MDD Rozloučení se školáky /stužkování, noční pobyt / Den otců – soutěže tatínků s dětmi Prvňáčci ve školce

Aktivity v průběhu roku podle nabídek

- Návštěvy kulturních zařízení (kina, divadla, knihovna, galerie, výstavy)
- Účast na výtvarných soutěžích
- Účast na sportovních soutěžích (kopaná, trojboj, olympiáda)

- Kulturní vystoupení na veřejnosti (Vítání občánků, Zlaté svatby, Stříbrné večery, předávání maturitních vysvědčení)
- Kulturní vystoupení v Domově důchodců (Mikulášská besídka, Svátek matek)

Aktivity v naší škole

- Jazykové hrátky** - 1x měsíčně v odpoledních hodinách pro rodiče s dětmi s mluvním deficitem
- Estetické vnímání** - výtvarné a pracovní aktivity (výrobky dětí využívat při výzdobě školy, na veřejnosti při výstavách, při soutěžích, na oslavách školy, při akcích školy)

Činnosti hudebně pohybové

- country tanečky, hudebně pohybové hry (nacvičené programy prezentovat na veřejnosti, při akcích školy)

- Činnosti sportovní** - kopaná, turistika, jízda na kolech, koloběžkách či kolečkových bruslích, průpravná cvičení na nářadí a s náčiním ve spolupráci ZŠ V Domcích, zimní sporty, atletika, horolezecká stěna, solná jeskyně, kuželky, bowling atd...

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Cílem evaluace je zlepšování kvality práce tak, aby se vzdělávací práce stala skutečně samostatnou, tvořivou, motivující a rozvíjející.

Snažíme se o průběžné sledování a hodnocení individuálních pokroků, které děti dosahují v průběhu vzdělávání. Hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

Výsledky evaluace jsou využívány pro další kroky a postupy při vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek školy, která nám poskytují zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce. Evaluační systém probíhá na úrovni školy a na úrovni tříd.

Vedoucí odloučeného pracoviště hodnotí úroveň práce všech zaměstnanců (hospitační činnost, práce provozních zaměstnanců, ve spolupráci s vedoucí ŠJ práci kuchařek, pedagogické a provozní porady, analýza dokumentů, SWOT analýza, dotazníky, hodnocení ŠVP PV, hodnocení podmínek ke vzdělávání, věcné podmínky, psychosociální apod.).

Zápisy z hospitačních činností předává ředitelce MŠ. Dále provádí **roční evaluaci** (ročních cílů MŠ, projektu školy, ŠVP, TVP,...), která je podkladem pro tvorbu plánu na další rok, ŠVP PV, apod. Provádí v kooperaci s vedoucí ŠJ vnitřní ekonomickou kontrolu.

Učitelky kontrolují, analyzují, posuzují účinnost pedagogické práce, úspěchy své vlastní (sebehodnocení, sebereflexe) i dětí, plnění cílů ŠVP a TVP, zpracovávají výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika). Proč, co a jak hodnotí je dáno pravidly evaluace na jednotlivých pracovištích.

Provozní zaměstnanci – hodnotí podmínky pro svou práci

Zástupkyně odloučených pracovišť provedou analýzu výsledků a vytvoří plán pro zlepšení podmínek výchovně – vzdělávací práce. S výsledky evaluace seznámí všechny pracovníky na svém odloučeném pracovišti a ředitelku školy.

Hodnocení na úrovni školního programu:

- Podmínky
- Cíle a záměry ŠVP
- Práce pedagogického sboru

Zástupkyně ředitelky hodnotí svoji pedagogickou i řídicí činnost. Zaměřuje se na hodnocení vzdělávacího procesu, používání metod, uplatňování nových poznatků a zkušeností.

Kontroluje a hodnotí práci pedagogů i provozních zaměstnankyň, hodnotí vzdělávací proces celé mateřské školy, včetně materiálních podmínek školy. Na základě získaných poznatků vyvozuje závěry vedoucí ke zkvalitnění práce školy ve všech oblastech.

Hodnocení na úrovni tříd:

- Evaluace integrovaných bloků
- Hodnocení třídy dětí
- Hodnocení jednotlivých dětí
- Sebereflexe

Na úrovni třídy provádí pedagog evaluaci školních témat a podtémat, provádí hodnocení úrovně dětí, hodnotí sama sebe. Po ukončení integrovaného bloku vypracovává měsíční evaluaci, která zahrnuje projevy, postoje a jednání dětí, hodnotí akce i mimořádné události daného období. Své poznatky zapisují přímo do projektů, které jim slouží jako podklady pro závěrečnou evaluaci. Podrobnou pedagogickou diagnostiku provádějí logopedické pracovnice, kde zaznamenávají pokroky dětí v jednotlivých oblastech výchovného procesu, ale i pokroky v oblasti logopedické.

Hodnocení pedagogů v rámci školy:

- Ředitelkou školy
- Zástupkyní ředitelky
- Jinými pedagogy

Techniky hodnocení a evaluace:

- Rozhovory
- Diskuse
- Porady
- Pozorování
- Hospitace
- Analýzy plánů
- Portfolio dítěte

Hodnocení podmínek:

- průběžné vyhodnocování TVP v návaznosti na ŠVP
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- sledování a hodnocení podmínek školy (materiální, hygienické, personální, organizace provozu školy)
- vyhodnocování individuálního hodnocení dětí v běžných třídách – pokroky
- kontrola diagnostických záznamů a výsledků vzdělávání dětí v logopedické třídě
- vyhodnocování dalšího vzdělávání pedagogů
- vyhodnocování kvality zájmových kroužků a nadstandardních aktivit
- sledování spolupráce školy s institucemi a odborníky
- kontroly vedení třídní dokumentace
- hodnocení využívání dalšího vzdělávání – přínos
- vyhodnocování kompetencí pedagogů
- vyhodnocování podmínek ke vzdělávání
- přijímání námětů a hodnocení rodičů, zájem rodičů o dění v MŠ
- porady s vedením školy, zprávy, podklady kontrolních orgánů
- kontroly BOZP, OHS
- hodnocení třídních programů
- vedení individuálního hodnocení dítěti
- vedení třídní dokumentace
- průběh vzdělávání
- dodržování režimových a bezpečnostních požadavků
- společné plánování
- systematická příprava, vzájemná spolupráce
- sběr informací, jejich analýza, plán dalšího postupu

V Trutnově dne 31. 8. 2020

Mgr. Petra Trnovská
Zástupkyně pro pracoviště V Domcích